

številne vrste pobrežnikov. Poleg šestih vrst martincev, štirih vrst prodnikov, dveh črnih prosenk *Pluvialis squatarola* in štirih velikih škurhov *Numenius arquata* sva v daljavi opazila še dve čokati postavi. Za eno sva hitro ugotovila, da gre za kamenjarja v poletnem perju, saj je imel oranžen hrbet in pretežno belo glavo. Drugega ptiča, ki se ni premikal, nama ni uspelo določiti, saj je bil ves čas opazovanja s hrbtom obrnjen proti nama. Na podlagi silhuete in temnega zgornjega dela telesa obstaja velika verjetnost, da je bil tudi ta pobrežnik kamenjar, in sicer mlad osebek. Ta v Sloveniji dokaj redka vrsta se nekoliko pogosteje pojavlja v času jesenske selitve, z viškom v drugi polovici avgusta in prvi polovici septembra, ko sicer izrazito prevladujejo mladi osebki (KMECL *et al.* 1997).

Alen Ploj, Rošpoh 10c, SI–2000 Maribor, Slovenija,
e-mail: milan.ploj@triera.net

Matej Gamsler, Na griču 3, SI–3202 Ljubecna, Slovenija,
e-mail: matej.gamsler@gmail.com

BODIČASTA GOVNAČKA *Stercorarius parasiticus* Arctic Skua – one juvenile flying in NW direction on 5 Sep 2009 at Ptujsko jezero reservoir (UTM WM63, NE Slovenia); all previous records in Slovenia were made on river reservoirs in NE part of the country, too. The record was confirmed by the National Rarities Committee – KRED as the 4th for Slovenia after 1 Jan 1950.

Slika 12 / Figure 12: Bodičasta govnačka / Arctic Skua *Stercorarius parasiticus*, Ptujsko jezero, 5.9.2009 (foto: B. Štumberger)

Dne 5.9.2009 sva se po naključju srečala med štetjem vodnih ptic na Ptujskem jezeru. Prijeten klepet o opazovanih vrstah je ob 16.30 h prekinila govnačka, ki je v bližini visokonapetostnega daljnovođa nad gladino jezera letela sprva pravokotno proti desnemu nasipu, nato pa že nad bližnjimi njivami obrnila proti SZ in s hitrimi, vendar elegantnimi zamahi peruti letela mimo naju. V najbližji točki pri čistilni napravi je bila od naju oddaljena ca. 100

m, kar je Borut izkoristil za dokumentarno fotografiranje (slika 12). Med ca. 3 min trajajočim opazovanjem sva na spodnji strani primarnih peres roke jasno videla eno izrazito belo polje (ni bilo še drugega belega polja, značilnega za lopatasto govnačko *S. pomarinus*), svetla lisa zgoraj na primarnih peresih je bila manj izrazita, pazdušno perje pa izrazito progasto. Prevladujoča barva je bila precej topla, svetlo rjava, podaljšanih repnih peres pa zaradi smeri leta ptice nisva videla. Opazovano ptico sva na podlagi najinih razmeroma bogatih izkušenj nemudoma določila za mlad osebek bodičaste govnačke; dokončno razlikovanje od temne oblike dolgorepe govnačke *S. longicaudus* pa sva potrdila doma, po pregledu specialne literature. Ta je bila izločena na podlagi telesnih razmerij – najširši del telesa opazovane govnačke je bil na sredini (trebuh) in ne spredaj, kot je značilno za dolgorepo (lepo vidno na fotografiji). Tudi vsa starejša potrjena opazovanja bodičaste govnačke v Sloveniji so z rečnih akumulacij SV dela države (Božič 1994, ŠTUMBERGER 1996A, KLEMENČIČ 2001). Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED kot 4. opazovanje vrste v Sloveniji po 1.1.1950 (kategorija A).

Luka Božič, DOPPS - Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Kamenškova 18, SI–2000 Maribor, Slovenija, e-mail: luka.bozic@dopps.si

Borut Štumberger, Cirkulane 41, SI–2282 Cirkulane, Slovenija,
e-mail: stumberger@siol.net

REČNI GALEB *Chroicocephalus ridibundus* Black-headed Gull – an albino or individual with “ino” colour aberration observed on 2 Apr 2009 at Ptujsko jezero reservoir (UTM WM63, NE Slovenia), determined by apparent total lack of both types of melanin in its feathers and eyes

Slika 13 / Figure 13: Rečni galeb / Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus*, Ptujsko jezero, 2.4.2009 (foto: D. Bordjan)

Dne 2.4.2009 sem med štetjem vodnih ptic na začetnem delu Ptujkega jezera med številnimi rečnimi galebi opazil popolnoma bel osebek. Čeprav sem sprva pomislil na kakšno redkejšo vrsto, so velikost, drža in oblika telesa nedvomno

izdajali rečnega galeba. Bil je bil popolnoma bel z rumenim kljunom in rdečimi očmi (slika 13), torej albin ali pa osebek s t.i. mutacijo »ino«. Albinizem je definiran kot popolno pomanjkanje obeh tipov melanina v peresih, očeh in koži, mutacija »ino« pa nastopa kot posledica izrazite kvalitativne redukcije teh pigmentov. Čeprav je albinizem najpogosteje omenjana barvna mutacija pri pticah, je dejansko ena izmed najredkeje zabeleženih, zlasti pri odraslih pticah, kar pripisujejo veliki umrljivosti zaradi slabega vida takšnih osebkov (VAN GROUW 2006). Dodatna težava pri ločevanju obeh aberacij je v dejstvu, da pri starejših pticah z mutacijo »ino«, ki imajo sicer normalen vid, perje popolnoma zbledi na soncu in postane zelo podobno albinizmu. VAN GROUW (2006) navaja, da je katerakoli v celoti bela odrasla ptica z rdečimi očmi zelo verjetno osebek z mutacijo »ino« in ne albin. Čeprav je bilo pojavljanje osebkov z barvnimi aberacijami v Sloveniji dokumentirano pri različnih vrstah (BORDJAN 2007, VREZEC & VRH 2008, KROFEL 2009), zapisov o rečnem galebu nisem zasledil.

Dejan Bordjan, Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, e-mail: dejan.bordjan@gmail.com

ZALIVSKI GALEB *Chroicocephalus genei*

Slender-billed Gull – one juvenile observed on 30 Jul 2007 at waste water basins of the Ormož Sugar Factory (UTM WM93, NE Slovenia); till then, only two records appeared on the list of birds confirmed in Slovenia from 2001 onwards, one being from the NE part of Slovenia. The record was confirmed by the National Rarities Committee – KRED.

Dne 30.7.2007 sem se odpravil na redno štetje vodnih ptic v bazene za odpadne vode Tovarne sladkorja v Ormožu. V neprijaznem vremenu z močnim dežjem in SV vetrom sem s teleskopom sistematično pregledal vse bazene. V 2. zemeljskem bazenu sem opazil skupino 13 rečnih galebov *C. ridibundus*, ki so plavali v plitvi vodi. Mojo pozornost je kmalu pritegnil galeb, ki se je razlikoval od rečnih galebov. Bil je večji, z vidno daljšim in naprej iztegnjenim vratom, kljun pa je imel »podaljšan« in svetlejši kot pri rečnem galebu. V perutih je imel rjav vzorec, značilen za spolno nezrele osebkove te skupine galebov, vendar je bil ta v primerjavi z rečnimi galebi enake starosti svetlejši. Opazil sem tudi svetlo šarenico, kar ni značilno za rečnega galeba. Na podlagi naštetih značilnosti sem presenečen ugotovil, da je v bazenu mladosten zalivski galeb. Zalivski galeb je v Sloveniji izjemen gost, saj je bil do leta 2001 ugotovljen le dvakrat (Božič 2001), od tega enkrat tudi v SV Sloveniji, na Dravskem polju (VOGRIN 1990). Opazovanje je potrdila Nacionalna komisija za redkosti – KRED.

Dominik Bombek, Gajeveci 1, SI-2272 Gorišnica, Slovenija, e-mail: dominik.bombek@gmail.com

KASPIJSKA ČIGRA *Hydroprogne caspia*

Caspian Tern – five adult individuals observed on 26 Aug 2010 at Medvedce reservoir (UTM WM53, NE Slovenia); together with other recent records, this is further evidence of a more regular occurrence than suggested on the basis of older data

Slika 14 / Figure 14: Kaspijska čigra / Caspian Tern *Hydroprogne caspia*, zadrževalnik Medvedce, 26.8.2010 (foto: M. Gamsler)

Šestindvajseti avgust 2010 je bil sončen dan, ki sva ga izkoristila za obisk zadrževalnika Medvedce. Okoli 12. ure sva med štetjem vodnih ptic zaslišala razburjeno oglašanje, podobno kričavemu oglašanju čapelj in šoj *Garrulus glandarius*. V naslednjem trenutku sva namesto črnih čiger *Chlidonias niger*, ki so ves čas opazovanja letale mimo naju, zagledala večjo, belo ptico. Hiter pogled skozi spektiv je razkril, da ima opazovana ptica velikosti rumenonogega galeba *Larus michahellis* izrazit rdeč kljun in črn zgornji del glave, prav tako so bili zelo dobro vidni črni konci primarnih peres. Tako nama ni bilo težko prepoznati kaspijske čigre (slika 14). Sprva sva bila navdušena nad opazovanjem enega osebkove, vendar sva že čez nekaj trenutkov opazila še štiri. Skupaj pet odraslih kaspijskih čiger, ki so se glasno oglašale in nekajkrat tudi strmoglavile v vodo, sva opazovala dobrih 10 min, nato pa so nenadoma izginile. Na podlagi vsakoletnih opazovanj vrste in ob vse večjem številu terenskih dni na zadrževalniku v zadnjem času sklepamo, da se kaspijska čigra tukaj pojavlja pogosteje, kot kažejo starejši podatki (BORDJAN & BOŽIČ 2009, BORDJAN 2009B, KOREN 2009).

Alen Ploj, Rošpoh 10e, SI-2000 Maribor, Slovenija, e-mail: milan.ploj@triera.net

Matej Gamsler, Na griču 3, SI-3202 Ljubecna, Slovenija, e-mail: matej.gamsler@gmail.com

GRIVAR *Columba palumbus*

Wood Pigeon – several observations of large numbers on autumn migration; one flock with ca. 2,000 individuals on 2 Oct 2008 at Vrbje fishpond near